

Rypsi Rapsi 2025

Kuukausittain päivittyvä ajankohtainen
öljykasvien markkinatilanne
meillä ja maailmalla

10 /2021

Katsauksen toimittaa Katariina Vilppula, Vilja-alan yhteistyöryhmä VYR

8.10.2021

Niemi-säätiö
Kylvösiemensäätiö

Öljykasvien hinnat jatkaneet jyrkkää nousuaan myös kotimaassa

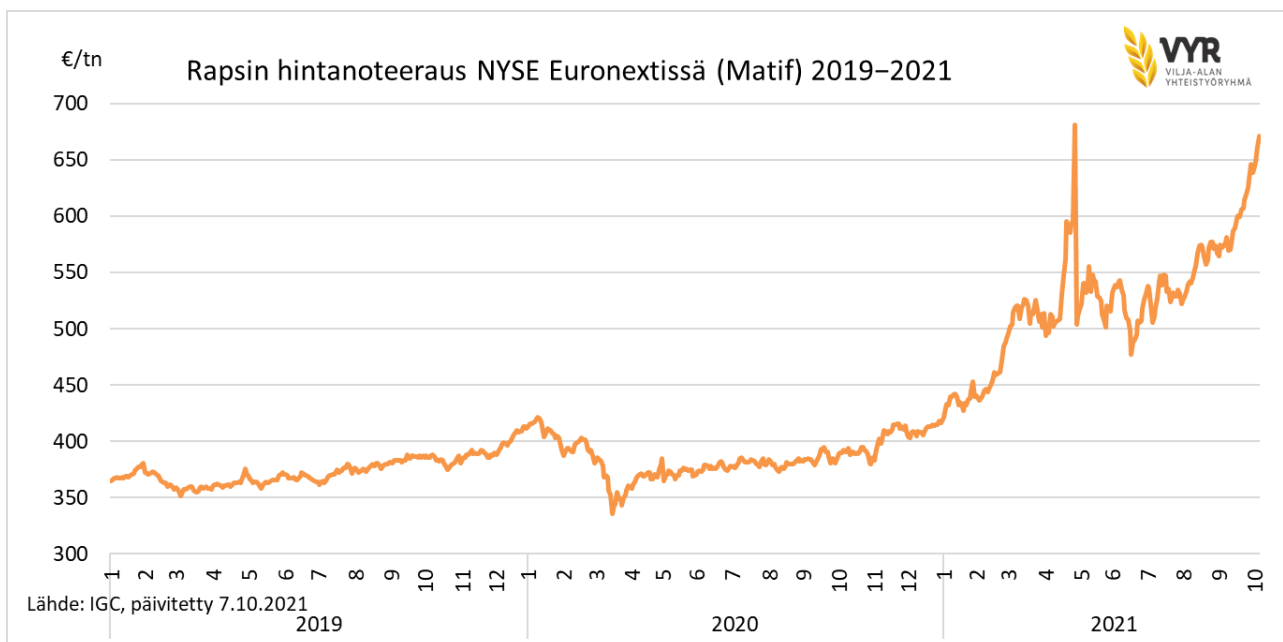
Kotimaan rypsin ja rapsin spot-hinnat ovat kirjoitushetkellä (7.10.) 637–653 €/tonni paikkeilla. Vuodenvaihteen toimitusten hinnat ovat tasolla 644–666 €/tonni. Kuukauden takaisesta hinnat ovat nousseet lähes 100 €/tonni.

Kevätrypsin ja -rapsin sato jää keskimääräistä pienemmäksi. ProAgrian kasvutilannekatsauksen mukaan Etelä-Pohjanmaalla voidaan kuitenkin ylittää 10–20 prosenttia keskimääräistä korkeampiin satoihin. Myös syysöljykasvien sato jäi odotuksia pienemmäksi, vaikka kasvustot näyttivät kesällä vielä lupaavilta. Syysöljykasveja saatiin elokuussa kylvettyä suunniteltu määrä ja niiden ala kasvoi merkittävästi. ProAgria arvioi syysöljykasvien taimettumisen hyväksi tai tyydyttäväksi koko maassa.

Kanadan satotappiot pönkittävät EU:n ja maailmanmarkkinoiden hintoja

Kanadassa kuivuus leikkasi canolasatoja kovalla kädellä. Maan canolan tuotannon ennustetaan laskevan 12,8 milj. tonniin eli 34 prosentilla viime vuodesta. Kanada on suurin rapsin viejämaa, joten sen vaikutus maailmanmarkkinoihin on huomattava. Hintojen nousu onkin jyrkentyntä myös EU:ssa.

Rapsin lähin futuurinoteeraus (marras -21) Pariisin pörssissä NYSE Euronextissä on kirjoitushetkellä (6.10.) 671,25 €/tonni. Helmikuun -22 noteeraus on 659,25 €/tonni. Nousua on tullut kuukaudessa lähes 100 €/tn. Rapsin hinnat ovatkin parhaillaan asettumassa uusiin ennätyslukemiin. Hintoja tukee Kanadan tilanteen lisäksi myös biodieselin korkea hinta sekä auringonkukan siementen myöhäinen sadonkorjuu EU:ssa. Brittiläisen AHDB:n mukaan Pariisin rapsifutuurit ovat nousseet vuoden takaisesta 272,25 €/tonni (6.10.20–6.10.21).

Öljykasvien tasetilanne pysyy äärimmäisen tiukkana

Strategie Grainsin arvio EU 27 -alueen rapsisadosta on 17 milj. tonnia (2020/21: 16,61). Arviota on nostettu Ranskan osalta. EU:n pohjois- ja keskiosissa kasvustot kärsivät kuivuudesta ja kuumuudesta, joten sadot jäivät odotuksia heikommiksi. Strategie Grains ennustaa EU:n rapsivarastojen olevan kesäkuun 2022 lopussa historiallisen matalalla tasolla 0,8 milj. tonnissa, joka kattaisi vain 4 prosenttia käytöistä.

Vaikka EU:n rapsin tuotanto hieman elpyikin kaudella 2021/22, varastotilanteen ennustetaan pysyvän tiukkana ja tuontien korkeina. Nämä seikat tukevat hintoja myös kauden edetessä.

Kanadalaisen canolan tuonnin EU-alueelle ennustetaan laskevan jyrkästi. Ukrainalainen rapsi on kysyttyä myös EU:n ulkopuolella, kuten Lähi- ja Keski-idässä. Ennusteita onkin laskettu myös ukrainalaisen rapsin tuonnin osalta.

Brittiläisen AHDB:n mukaan rapsin tiukkaan tarjontatilanteeseen on odotettavissa helpotusta, kun Australiassa alkaa canolan sadonkorjuu marras-joulukuussa. Australiasta odotetaan huippusatoa, joka kenties hieman helpottaa painetta markkinoilla. Hintakehitykseen vaikuttaa toki myös viljelyalan kehitys. Ranskalainen analyyttikotalo Strategie Grains ennustaa EU:n rapsialan kasvavan seuraavalla kaudella 2022/23, vaikkakin ala jäänee viiden vuoden keskiarvosta.

Hintojen odotetaan laskevan jonkin verran tulevien viikkojen aikana, kun EU:n markkinoille saapuu argentiinalaista biodieseliä ja kun sadonkorjuu etenee USA:ssa soijan ja EU:ssa sekä Mustanmeren alueella auringonkukan osalta. Strategie Grains ennustaa myös toista pientä laskua rapsin hintoihin, kun lähestytään Etelä-Amerikan soijan sadonkorjuuta alkuvuonna 2022. EU:n rapsin hintojen ennustetaan kuitenkin pysyvän äärimmäisen korkealla tasolla läpi kuluvan markkinointikauden.

Rapsin kilpailukykyiset hinnat lisänneet kylvöalaa

Sääolosuhteet ovat olleet rapsikasvustojen kannalta suotuisat valtaosassa EU:ta, lukuun ottamatta Euroopan kaakkoisosia. Strategie Grains ennustaa EU:n rapsialan nousevan 5,6 miljoonaan hehtaariin kaudella 2022/23 (2021/22: 5,23 milj. ha).

Saksassa sateet ovat hidastaneet syysöljykasvien kylvöjä. Tästä huolimatta olosuhteet kasvuun lähtöön ovat vielä tyydyttävät. Saksan rapsialan ennustetaan nousevan viime vuodesta 6 prosentilla ja yltävän korkeimmilleen kolmeen vuoteen, mutta jäävän kuitenkin kauas kautta 2019/20 edeltäneistä aloista.

Ranskassa olosuhteet rapsin kylvöön ovat olleet melko tyydyttävät, vaikkakin vaihtelevat alueesta riippuen. Rapsin kylvöalan ennustetaan nousevan 1,15 milj. hehtaariin (2021/22: 980 000 ha), jolloin kasvua viime vuoden tulisi 17 prosenttia. Ala kuitenkin jäänee viime vuoden keskiarvoa matalammaksi.

Myös Puolassa hinnat ovat kannustaneet syysrapsin kylvöille ja rapsialan ennustetaan nousevan ennätyskellisen korkealle 1,05 milj. hehtaariin, jolloin kasvua viime vuoteen tulee 8 prosenttia. Vesisateet ovat kuitenkin viivästyttäneet kylvöjä.

Ruotsin rapsialan ennustetaan nousevan 11 prosentilla ja Tanskan 10 prosentilla. Sen sijaan Baltian maissa alan odotetaan jäävän samalle tasolle kuin 2021/22. Baltiassa syysrapsin ala oli viime markkinointikaudellakin suhteellisen suuri.

Lähteet:

AHDB

Strategie Grains, EU Oilseed Report

Pro Agria Kasvutilannekatsaus